

राज्यातील रास्तभाव /शिधावाटप दुकानदार व
किरकोळ केरोसीन दुकानदार यांना व्यावसायिक
प्रतिनिधी म्हणून नियुक्त करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: राभादु-२११६/प्र.क्र. ४०४/नापु-३१

मंत्रालय विस्तार, दुसरा मजला,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

तारीख: -०६ डिसेंबर, २०१६

वाचा :- संचालक, वित्तीय सेवा विभाग, वित्त मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांचे F.No.९/३१/
२०१२-FI (Part २), दि. ८ नोव्हेंबर, २०१६ चे कार्यालयीन ज्ञापन.

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाने त्यांच्या संदर्भाधिन दिनांक ८ नोव्हेंबर, २०१६ च्या कार्यालयीन ज्ञापनाद्वारे राज्यातील रास्तभाव/शिधावाटप दुकानदार व किरकोळ केरोसीन दुकानदार यांना व्यावसायिक प्रतिनिधी (Business Correspondence) म्हणून काम करण्यासाठी कार्यपद्धती विहीत केली आहे. सदर कार्यपद्धतीनुसार प्रत्येक जिल्हा स्तरावर जिल्हास्तरीय अंमलबजावणी समिती (District Level Implementation Committee) गठित करण्याचे निर्देश दिले आहेत. त्यानुसार जिल्हा स्तरीय अंमलबजावणी (DLIC) समिती गठीत करण्याचे शासनाच्या विचाराधीन होते.

शासन निर्णय :-

उपरोक्त पाश्वभूमी विचारात घेता केंद्र शासनाच्या दि. ८ नोव्हेंबर, २०१६ च्या ज्ञापनानुसार राज्यातील रास्तभाव/शिधावाटप दुकानदार व किरकोळ केरोसीन दुकानदार यांना व्यावसायिक प्रतिनिधी म्हणून नियुक्त करण्यासाठी खाली नमूद केल्याप्रमाणे जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठीत करण्यात शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

अ.क्र.	नाव	पद
१.	जिल्हाधिकारी/ नियंत्रक, शिधावाटप व संचालक, नागरी पुरवठा, मुंबई	अध्यक्ष
२.	लीड डिस्ट्रीक्ट मॅनेजर	निमंत्रक
३.	जिल्हा स्तरीय राष्ट्रीय सूचना केंद्राचे प्रतिनीधी	सदस्य
४.	जिल्हात कार्यरत असलेल्या बँकाचे प्रादेशिक प्रमुख	सदस्य
५.	अन्नधान्य वितरण अधिकारी/जिल्हा पुरवठा अधिकारी	सदस्य
६.	मायक्रो एटीएम तंत्रज्ञान पुरविणाऱ्या कंपनीचे प्रतिनिधी	सदस्य

२. रास्त भाव शिधावाटप दुकानांचे e-pos Automation करतांना दुकानदारांना व्यावसायिक प्रतिनिधी म्हणून नियुक्त करण्यासाठी खालीलप्रमाणे कार्यपद्धती अवलंबविण्यात यावी.

- i. सर्व रास्तभाव / शिधावाटप दुकाने वित्तीय समावेशनांतर्गत व्यावसायिक प्रतिनिधी म्हणून सहभागी होतील याची जिल्हाधिकारी/नियंत्रक, शिधावाटप व संचालक, नागरी पुरवठा, मुंबई यांनी खात्री करावी.
- ii. व्यवसायिक प्रतिनिधी म्हणून काम करण्यास इच्छूक असल्याचे संमतीपत्र जिल्हाधिकारी/जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांनी रास्तभाव दुकानदार मालकांकडून प्राप्त करून घ्यावे .
- iii. रास्तभाव दुकानदारांकडून संमती पत्रे प्राप्त झाल्यानंतर जिल्हा स्तरीय अंमलबजावणी समितीमध्ये बँकेकडून रास्तभाव दुकाने संपादित करण्याचा निर्णय घेण्यात यावा.
- iv. सर्व रास्तभाव दुकाने बँकेकडून संपादित करण्यात आली नसतील तर जिल्हा स्तरीय अंमलबजावणी समिती अशी रास्तभाव दुकाने कोणत्याही बँकेला वाटप करण्याचा निर्णय घेईल .
- v. व्यावसायिक प्रतिनिधी म्हणून रास्तभाव दुकानांनी महिन्यातून कमीत कमी २० दिवस सेवा देणे अनिवार्य राहील.
- vi. व्यावसायिक प्रतिनिधी म्हणून काम करणाऱ्या रास्तभाव दुकानदार यांना द्यावयाचे मानधन बँकांनी त्यांच्या धोरणानुसार ठरवावे .
- vii. व्यावसायिक प्रतिनिधी म्हणून काम करणाऱ्या रास्तभाव दुकानाचे प्रशिक्षण व प्रमाणिकीकरण बँकानी करावे. यामध्ये जिल्हा पुरवठा अधिकारी व त्यांचे अधिनस्त अधिकाऱ्यांनी सहभागी व्हायचे आहे .
- viii. रास्तभाव/ शिधावाटप दुकानदारांना अतिरिक्त व्यावसायिक प्रतिनिधी म्हणून नियुक्ती करण्यात येईल .
- ix. निवडलेल्या बँकांनी तक्रार निवारण पद्धती ठेवायची असून त्यांचे संनियंत्रण जिल्हास्तरीय अंमलबजावणी समितीने रास्तभाव/शिधावाटप दुकानदारासाठी करावयाचे आहे.

३. व्यावसायिक प्रतिनिधी म्हणून काम करताना रास्तभाव दुकानांनी बँकीग सेवा पुरवावयाची सूचक यादी खालीलप्रमाणे असेल.

१. Identification of borrowers.
२. Collection of small value deposits.
३. Disbursal of small value credit.
४. Sale of micro insurance/mutual fund Products/pension products/ other third party products.
५. Receipt and delivery of small value remittances/other payment instruments.
६. Collection and preliminary processing of loan applications including verification of primary information/data.
७. Creating awareness about savings and other products and education and advice on managing money and debt counselling.
८. Processing and submission of application to banks.
९. Promoting, nurturing and monitoring of Self-help Groups / Joint Liability Groups / Credit Groups / Others.
१०. Post-sanction monitoring.
११. Follow-up for recovery.
१२. Recovery of principal /collection of interest.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१६१२०७१४४४१८३८०६ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(भा.बा.पाटील)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

१. मा. मंत्री, (अन्न,नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग)यांचे खाजगी सचिव मंत्रालय मुंबई,
२. मा.राज्यमंत्री, (अन्न,नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग)यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
३. मा. प्रधान सचिव, (अन्न,नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग) यांचे वरिष्ठ स्विय सहायक,

४. सर्व जिल्हाधिकारी,
५. नियंत्रक, शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा, मुंबई,
६. सर्व उपायुक्त (पुरवठा),
७. सर्व अन्नधान्य वितरण अधिकारी,
८. सर्व जिल्हा पुरवठा अधिकारी,
९. सर्व लीड डिस्ट्रीक मॅनेजर,
१०. सर्व जिल्हा स्तरीय राष्ट्रीय सूचना केंद्राचे प्रतिनिधी,
११. जिल्ह्यात कार्यरत असलेल्या बँकाचे प्रादेशिक प्रमुख,
१२. मायक्रो एटीएम तंत्रज्ञान पुरविणाऱ्या कंपनीचे प्रतिनिधी,
१३. सर्व उप सचिव/सहसचिव/अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग.
१४. निवड नस्ती. नापु-३१.